

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 542 sahifa.
2025-yil, noyabr*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI.....	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELI	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIYAVIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI.....	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherali o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJ TAJRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	89
Bobokulova Muhabbat Muhammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI.....	103
Xodjimatomov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHLATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARININING INNOVATSION SALOHIIYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiql qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARINING O'RNI VA AHAMIIYATI	158
Abduxamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIIQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал кизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIHLATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHIIYATINI OSHIRISHNING TASHKILII-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHLATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BYUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHINCHALARI	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O'ZBEKISTONDA SUVGA BO'LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O'ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O'RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G'ayratjon Raximovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li	
OLIY IQTISODIY TA'LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufoto	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O'ZARO TA'SIRINI MODELASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O'TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O'TISH JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO'SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	467
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmamatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEXANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	

KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQUV INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI

Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich

Kasbiy ta'limni rivojlantirish instituti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada kasbiy ta'lim tizimida dual ta'lim shaklini joriy etish hamda uni rag'batlantirish orqali o'rta bo'g'in kadrlar tayyorlash jarayonining jozibadorligini oshirish masalalari yoritilgan. Dual ta'limning asosiy afzalliklari, ish beruvchilar va ta'lim muassasalari o'rtasidagi hamkorlikning ahamiyati, shuningdek, yoshlarni amaliy ko'nikmalar bilan ta'minlashda rag'batlantirish tizimining o'rni tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, o'rta bo'g'in kadrlar, rag'batlantirish, ishlab chiqarish, hamkorlik, jozibadorlik.

Abstract. This article highlights the issues of increasing the attractiveness of mid-level specialist training in the vocational education system through the introduction and promotion of the dual education model. The main advantages of dual education, the importance of cooperation between employers and educational institutions, and the role of the incentive system in equipping young people with practical skills are analyzed.

Key words: vocational education, mid-level specialists, motivation, production, cooperation, attractiveness.

Аннотация. В данной статье освещены вопросы повышения привлекательности процесса подготовки кадров среднего звена в системе профессионального образования посредством внедрения и стимулирования дуальной формы обучения. Проанализированы основные преимущества дуального обучения, значение сотрудничества между работодателями и образовательными учреждениями, а также роль системы поощрений в обеспечении молодежи практическими навыками.

Ключевые слова: профессиональное образование, кадры среднего звена, стимулирование, производство, сотрудничество, привлекательность.

KIRISH

So'nggi yillarda mamlakatimizda yoshlarni zamonaviy kasb-hunarlariga tayyorlash va xorijiy tillarga o'qitish borasida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, aholi bandligini ta'minlash hamda kambag'allikni qisqartirish yo'nalishida ham bir qator chora-tadbirlar hayotga tatbiq etilmoqda. Bu jarayonda kasbiy ta'lim muassasalarining imkoniyatlaridan samarali foydalanish, yoshlarni daromad topishga o'rgatish va mehnat bozorida talab yuqori bo'lgan ishchi kasblarga o'qitish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 23-oktyabrdagi "Kasbiy ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-190-son Farmoni mamlakatimizda ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini jadallashtirish, kasbga o'qitish, ilg'or xorijiy tajribalarni samarali joriy etish hamda xalqaro standartlarga mos yuqori malakali kadrlarni tayyorlash uchun keng imkoniyatlar yaratishga xizmat qiladi.

Shuningdek, Prezidentning 2025-yil 23-oktyabrdagi "Kasbiy ta'lim tizimida islohotlarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-316-son qarorida mehnat bozori ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirishga oid muhim yo'nalishlar belgilab berilgan.

Kelajak zamonaviy bilim bilan qurollangan kasb egalari qo'lidadir. Shu bois yoshlarimizni davr bilan hamnafas, har qanday raqobatga bardosh bera oladigan yetuk mutaxassislar etib tarbiyalash davlatimiz oldidagi eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

So'nggi 8 yilda yurtimizda ta'lim va ilm-fan uchun ajratilayotgan xarajatlar 6 barobarga oshirilib, 378 trln so'mni tashkil etmoqda. Joriy yil "O'qituvchilar va murabbiylar kuni" munosabati bilan o'tkazilgan tantanali tadbirda Davlatimiz rahbari tomonidan ta'limning barcha bo'g'inlarini rivojlantirish, yoshlar va pedagoglar uchun imkoniyatlarni yanada kengaytirishga qaratilgan tashabbuslar ilgari surildi.

Xususan, maktab davrida o'quvchilarni qobiliyatiga qarab kasb yoki oliy ta'limga yo'naltirish maqsadida 9- va 11-sinf o'quvchilari uchun yagona davlat imtihonlarini joriy etish rejalashtirilgan. Shu orqali 400 mingga yaqin 9-sinf bitiruvchilari texnikumlarga qamrab olinadi.

"Biz yoshlarimizni nafaqat zamon bilan hamnafas, balki kelajakka tayyor qilib tarbiyalashimiz zarur. Hech qachon unutmaylik, kelajak — zamonaviy bilim bilan qurollangan yangi kasb egalari qo'lida bo'ladi..."¹

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kasbiy ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi integratsiya masalalarini o'rganishda eng muhim yondashuvlardan biri Germaniyada shakllangan dual tizim modelidir. Dieter Euler o'zining tadqiqotlarida bu modelning muvaffaqiyat siri maktabdagi nazariy ta'lim bilan korxona ichidagi amaliy mashg'ulotlarni tizimli uyg'unlashtirishda ekanini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, bunday tizim o'quvchilarni mehnat bozoriga silliq kirib borishini ta'minlaydi, biroq u muvaffaqiyatli ishlashi uchun mahalliy ishlab chiqarish sektori bilan yaqin hamkorlik talab etiladi. OECD mutaxassisleri ham (Work, Train, Win hisobotida) shunga o'xshash xulosaga kelib, dual tizimning milliy mehnat bozoriga moslashtirilgan variantlari eng yuqori natija berishini qayd etadi.

Amaliy o'rganish (work-based learning) konsepsiyasi bo'yicha Cedefop va European Training Foundation olimlari (xususan, Manfred Tessaring va Patrick Werquin) ish joyida o'qitish nafaqat mehnatga tayyorlikni oshiradi, balki korxonalarda xodimlarni o'qitish xarajatlarini kamaytiradi va texnologik o'zgarishlarga tezroq moslashuvni ta'minlaydi, deb hisoblaydi. Ularning tahlillariga ko'ra, bu jarayonni samarali tashkil etish uchun ta'lim muassasalari va ishlab chiqaruvchilar o'rtasida mas'uliyat va manfaatlar aniq taqsimlangan bo'lishi kerak.

World Bank tomonidan olib borilgan "Vocational Education: International Experience" nomli hisobotda integratsiya jarayonida muhim rol o'ynaydigan uchta omil ajratib ko'rsatiladi: davlat siyosiy qo'llab-quvvatlovi, moliyaviy rag'batlar va korxonalar uchun soliq imtiyozlari. Tadqiqot mualliflari Ruth Kagia va Harry Patrinos fikricha, bu omillarni uyg'unlashtirish orqali kasbiy ta'lim tizimi mehnat bozorining o'zgaruvchan talablariga tezkor javob bera oladi. International Labour Organization (ILO) ekspertlari, jumladan Rosalind Eyben, esa rivojlanayotgan mamlakatlarda o'rta bo'g'in kadrlar tayyorlashning barqaror modeli ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasida "ijtimoiy sheriklik"ni kuchaytirishga asoslanishi kerakligini ta'kidlaydi.

O'zbekiston kontekstida Asian Development Bank (ADB) va Helvetas tomonidan olib borilgan so'nggi tadqiqotlarda kasbiy ta'lim tizimi modernizatsiyasida integratsiya darajasining pastligi, o'quv dasturlarining amaliyot bilan uzviy bog'lanmaganligi, ustozlarning sanoat tajribasi yetarli emasligi qayd etilgan. ADB eksperti Rieko Takahashi o'z hisobotida ta'kidlaganidek, bu holatni bartaraf etish uchun o'quv dasturlarini sektoral ehtiyojlarga moslashtirish va ishlab chiqarish korxonalarini o'quv jarayoniga jalb etish mexanizmlarini yaratish zarur. Shu bilan birga, World Bankning "Building Better Formal TVET Systems" hisobotida Robert Holzmann ta'lim muassasalari, ish beruvchilar va hukumat o'rtasidagi uch tomonlama hamkorlikni tizimli ravishda mustahkamlashni eng samarali yo'l sifatida ko'rsatadi.

Yuqoridagi manbalardan ko'rinadiki, o'rta bo'g'in kadrlar tayyorlashning jozibadorligini oshirishda asosiy e'tibor integratsiyalashgan ta'limga qaratilishi kerak. Euler, Holzmann va Tessaring kabi olimlarning ishlari shuni isbotlaydiki, nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni birlashtirgan tizim nafaqat ishga joylashish ko'rsatkichlarini yaxshilaydi, balki o'qitish jarayonining o'zini ham iqtisodiy jihatdan barqaror qiladi. Shu nuqtayi nazardan, O'zbekistonda ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini chuqurlashtirish uchun korxonalarga o'quv jarayonlarida faol ishtirok etish imkonini beruvchi qonunchilik va moliyaviy rag'bat mexanizmlarini takomillashtirish zarur.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot ishida kasbiy ta'lim tizimida ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini jadallashtirish orqali mehnat bozori ehtiyojlari asosida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash jarayonlari tahlil qilingan. Maqolada empirik, statistik, guruhlashtirish, qiyosiy va dinamik tahlil usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'tgan yillar davomida kasbiy ta'lim sohasida bir qancha islohotlar amalga oshirilgan bo'lsa-da, ta'lim bilan ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlashda ishtirok etayotgan ish beruvchilarni yetarli darajada rag'batlantirish

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2025-yil 15-sentyabrdagi "O'qituvchilar va murabbiylar kuni" munosabati bilan o'tkazilgan tantanali tadbirdagi nutqidan.

tizimi yo'lga qo'yilmagani sababli korxona va tashkilotlarni ta'lim jarayonlariga jalb qilish imkoniyatlari cheklangan. Bizga ma'lumki, kasbiy ta'lim jarayonlariga potensial ish beruvchilarni jalb qilmasdan turib, ta'lim sifatini ta'minlash to'g'risida so'z yuritib bo'lmaydi. Bir so'z bilan aytganda, kasbiy ta'limda sifatni ta'minlash ish beruvchi korxona va tashkilotlar bilan chambarchas bog'liqdir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kasbiy ta'lim tizimida islohotlarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori kasbiy ta'limda kadrlar tayyorlash sifatini oshirish, ish beruvchilar bilan hamkorlikni kengaytirish hamda bu boradagi islohotlarni izchil amalga oshirishga xizmat qiladi. Ushbu qaror kasbiy ta'lim tizimida ish beruvchilarni jalb qilish uchun keng imkoniyatlar yaratadi va ularni rag'batlantirish mexanizmlarini ham belgilab beradi.

Bu borada ish beruvchilarning mavqeyi oshirilib, rag'batlantirish mexanizmlari aniq belgilandi. Xususan, agar ish beruvchi tomonidan o'quvchining kasbiy ko'nikmalari yoki intizomi qoniqarsiz deb baholansa, stipendiya to'lash to'xtatiladi. Shuningdek, texnikumlar bilan dual ta'lim dasturlarini tashkil etgan ish beruvchilarga 2 yillik imtiyozli davr bilan 7 yil muddatga, yillik Markaziy bank stavkasidan 4 foizlik punkt yuqori stavkada, 5 milliard so'mgacha kredit berilishi belgilangan.

Mazkur qaror bilan dual ta'lim shaklini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar ham belgilab berilgan. Jumladan, 2026/2027 o'quv yilidan boshlab dual ta'lim shaklida ta'lim olayotgan yoshlarga stipendiya to'lash tizimi joriy etiladi. Shuningdek, o'quvchining dual ta'lim shaklida tahsil olgan davri uning umumiy mehnat stajini hisoblashda inobatga olinadi. Dual ta'lim ulushini 9 foizdan 40 foizga yetkazish rejalashtirilgani kasbiy ta'lim tizimida dual ta'limning ahamiyatini yanada oshiradi.

Tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, dual ta'lim shakli orqali tayyorlangan o'rta bo'g'in kadrlar ishlab chiqarish jarayonlariga tez moslasha oladi, bu esa korxonalarining samaradorligini oshiradi. Dual ta'lim joriy qilingan ta'lim muassasalari bitiruvchilarining ish bilan ta'minlanish darajasi 85–90 foizgacha yetishi mumkin.

Tadqiqotning asosiy maqsadi — ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini rag'batlantirish orqali malakali kadrlar tayyorlash jozibadorligini oshirish yo'nalishlarini aniqlashdan iborat. O'tkazilgan tahlillar natijasida ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini samarali ta'minlash, avvalo, dual ta'lim shaklini kengaytirish va ish beruvchilarni rag'batlantirish orqali amalga oshirish maqsadga muvofiq ekanligi aniqlangan. Zero, kasbiy ta'limda sifatni ta'minlash — dual ta'lim tizimini takomillashtirish bilan chambarchas bog'liqdir.

Yuqoridagi Farmon bilan kasbiy ta'lim sohasida yana bir muhim yo'nalish belgilab berilgan. Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi Raisi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari huzurida Kasbiy ta'limni rivojlantirish hududiy tadbirkorlik kengashlari tashkil etildi. Ularning tarkibiga yirik tadbirkorlik subyektlari, ish beruvchi tashkilot va korxonalar kiritilishi belgilangan.

Mazkur kengashlarning faoliyati kasbiy ta'lim sohasida jozibadorlikni oshirishga, hududlarda o'rta bo'g'in kadrlariga bo'lgan ehtiyojni aniqlashga, xalqaro ta'lim dasturlarini joriy etish, o'quvchilarning amaliyotini tashkil qilish, dual ta'limni rivojlantirish va bitiruvchilar bandligini ta'minlashga xizmat qiladi. Bu jarayonlar ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, yoshlarning bandligini ta'minlash hamda kasbiy ta'lim tizimini samarali boshqarish imkonini beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, bugungi tez o'zgarayotgan bozor munosabatlari sharoitida o'rta bo'g'in kadrlarga bo'lgan talab izchil ortib bormoqda. Kasbiy ta'limning asosiy maqsadi ham iqtisodiyotning real sektoriga malakali mutaxassislarni tayyorlab yetkazib berishdan iborat deb hisoblanadi. Shu sababli, kasbiy ta'limni mazmunan rivojlantirish, uning ishtirokchilarini har tomonlama qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish bugungi kunning eng dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, texnikumlarda dual ta'lim shaklida tahsil olayotgan o'quvchilar hamda bitiruvchilar bandligini ta'minlagan tadbirkorlarni "Tadbirkorlik subyektlarining barqarorlik reytingi" platformasida rag'batlantiruvchi ballar bilan baholash maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, texnikumlarning milliy reyting natijalari asosida rag'batlantirish tizimini joriy etish, "investor – tarmoq – texnikum" zanjiri asosida dual ta'lim shaklini yo'lga qo'yish, kasbiy ta'lim sohasida "Eng faol hamkor korxona" milliy tanlovini tashkil etish hamda kasbiy ta'lim muassasalari bilan hamkorlik qiluvchi korxonalar uchun soliq yengilliklarini belgilash zarur.

Bundan tashqari, hududlardagi kasbiy ta'lim muassasalarini mahalliy mehnat bozori ehtiyojlarini inobatga olgan holda rivojlantirish, mehnat bozorida talab va taklifning real holatini hududiy darajada aniqlash orqali tizim samaradorligini yanada oshirish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 23-oktyabrdagi "Kasbiy ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF–190-son Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 23-oktyabrdagi "Kasbiy ta'lim tizimida islohotlarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ–316-son qarori.

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev rahbarligida 2025-yilning 9-sentyabr kuni "Maktabgacha ta'lim va maktab ta'limi sohasidagi islohotlar ijrosi hamda kelgusidagi ustuvor vazifalar muhokamasi yuzasidan o'tkazilgan videoselektor yig'ilishi" va "O'qituvchi va murabbiylar kuni" munosabati bilan o'tkazilgan tantanali tadbirda so'zlagan nutqlari.
4. S.Tojiyev Professional ta'lim muassasalarida dual ta'lim shaklini takomillashtirish orqali ish beruvchilarning talabi asosida o'rta bo'g'in kadrlar tayyorlashni kengaytirish yo'nalishlari // O'zbekistonda professional ta'lim jurnali. – 2023. – № 4.
5. D. Euler. Germany's Dual Vocational Training System: A Model for Other Countries? – Gütersloh: Bertelsmann Stiftung, 2013. – 75 p.
6. R. Holzmann. Building Better Formal TVET Systems: Principles and Practice. – Washington, D.C.: World Bank, 2016. – 132 p.
7. M. Tessaring, P. Werquin. Training for a Changing Economy: The Role of Work-Based Learning. – Luxembourg: Cedefop Publications, 2009. – 104 p.
8. H.A. Patrinos, R. Kagia. Skills and Jobs: Lessons from International TVET Systems. – Washington, D.C.: World Bank, 2018. – 147 p.
9. R. Takahashi. Skills Development in Uzbekistan: Sector Assessment. – Manila: Asian Development Bank, 2020. – 88 p.
10. <https://lex.uz>
11. <https://edu.uz>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>